

אמרי שפר "רלח"
מתוך "ליקוטי שמואל"
מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ
eisikovits1@gmail.com

אברך אחד נכנס להרה"ק בעל ה"לב שמחה" ז"ע, והיה לו פצע ביד. שאל אותו הלב שמחה, האם כבר הלכת למישהו, ענה האברך שעשה איזו סגולה, אמר לו הלב שמחה, זקני החידושי הרי"ם אמר סגולה יש דבר אחד והייתם לי סגולה, אבל עם פצע הולכים לרופא.

אדם נברא לעבוד את ה', ועליו לעבוד את השם בכלים שניתנו לו, בכל מקום שבו ימצא, לפי הנסיבות הרלוונטיות. מי ששוכח את המטרה העליונה הזו בשל התמקדות ב"תכלית אחת", בלימוד תורה או בשימור מסורת הקהילה או בכל ערך אחר, אין יראתו אלא כסות עיניים.

אחד הדברים החשובים, שניתן על ידם להחדיר יראת שמים בקרב הילדים, הוא לספר את תולדות חייהם של גדולי ישראל, בשילוב עובדות והנהגות איך שהם גדלו והתעלו בתורה וביר"ש, ביג"ע וות גדולות ועצומות, כפי שאאמו"ר ז"ע היה נוהג אתנו בילדותנו, לספר לנו כסדר סיפורים על גדולי הדורות, כאשר סיפורים אלו, הגדושים ועמוסים באהבת וחשק התורה, תוך שאיפה לגדלות בתורה משולבת ביראת שמים טהורה, ופחד מחומרת העבירה – מביאים לילד שאיפה עזה לצעוד בדרכם וללכת בעקבותיהם. (מתוך שיחה של מרן הגאון רבי משולם דוד סולובייצ'ק זצ"ל)

אי הקפדה על הכללים והסתובבות במקומות ציבוריים לאנשים החייבים בבידוד או חלילה חולים מאומתים, כמוה כאדם ההולך ברחוב ויורה בעוברים ושבים ללא הבחנה.

"אין בטבע האדם, שיגדל על מלאכת עבדות בחומר ולבנים והדומה להם, ואחר – כך ירחץ ידיו לשעתו מלכלוכם עם ילידי הענק פתאום" (מורה נבוכים להרמב"ם חלק ג פרק לב).

"אין הקב"ה מוריש את העולם הבא אלא לענווים ואין הקב"ה משרה את רוח הקודש אלא על ענווים." (רבינו הביא גם בארחות יושר וגם בחיבורו על ארחות חיים להרא"ש, משנת רבי אליעזר פרק י')

אין להתקנא באדם אחר ובוודאי שאין לנו לחמוד את של חברנו שהרי אינו שלנו. זוהי הסיבה שאנו פותחים את היום בברכה מיוחדת לזה, ובכל בוקר מזכירים בברכות השחר "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם שעשה לי כל צרכי"... הבה מעתה נשתדל ונכוון בברכה זו כדבעי.

"אם היהודי עושה על הגוי קידוש – הגוי עושה עליו הבדלה. אך אם ישכיל היהודי לעשות הבדלה על הגוי – הגוי יעשה עליו קידוש". ביאורם של דברים כך הוא: אם יתאמץ היהודי - ברצותו להפחית או לעמעם את שנאת הגוי אליו - בחיקוי דרכיו והתנהגותו של הגוי. כך 'קדש' היהודי את מנהגי הגויים, הגוי יקיא אותו מתוכו בכח ויעשה עליו 'הבדלה' והרחקה. אך אם יפנים היהודי להבין שאנו שונים במהותנו מהגויים, ומה שמותר להם אסור לנו וכן להיפך, כך יעשה היהודי 'הבדלה' בין אורחות חייו לחיי העמים שמסביבו, הגוי בעצמו יעריך אותו יותר ויעשה עליו 'קידוש'. אכן, שנאתו היא תמידית ובלתי פוסקת, אך מהערצתו ויראתו כלפיך – יפחד הוא לפגוע בך.

אמר הרה"ק רבי מנחם מענדיל מקאצק ז"ע על הפסוק (דברים יא, יח) "ושמתם את דברי אלה על לבבכם", מדוע לא נאמר 'בתוך לבבכם'? אלא, לפעמים האדם נמצא במצב כה סבוך עד שאינו מסוגל אפילו לשמוע משהו, טחו עיניו מראות ונאטמו אוזניו משמוע. לכן העצה היעוצה היא לשים את הדברים 'על לבבכם', שיהיו מונחים על פתח הלב וברגע שתהיה שעת הכושר ויוטב לו במקצת, מיד ייכנסו הדברים פנימה ויפעלו את פעולתם, לטוב לו כל הימים.

אמר הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ: לפני מתן תורה - התאחדו כל ישראל 'בלב אחד' וחנו נגד הר סיני 'כאיש אחד'. אולם לאחר מכן לא הצליחו להיות שוב באחדות. לא שהם לא רצו אחדות. אחדות היא דבר גדול. אלא שכל אחד רצה להיות הפטרון של האחדות והאיש שיקבל את התואר 'עושה השלום'. משכך, "שאר כל החניות בתרעומות ובמחלוקת"...

אמרו רז"ל (ב"מ פ"ה ע"א) א"ר יוחנן כל שהוא תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם והנה ובן בנו תלמיד חכם שוב אין תורה פוסקת מזרעו לעולם, שנאמר (ישעי' נ"ט) ואני זאת בריתי וגו' לא ימוש מפך זרעך ומפי זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם, מאי אמר ה', אמר הקב"ה אני ערב לך בדבר הזה, מאי מעתה ועד עולם, א"ר ירמיה מכאן ואילך תורה מחזרת על אכסניה שלה.

אנו מותחים ביקורת על אחרים, ועלינו לזכור, שקל מאוד לסמן איקסים על מעשיהם של אחרים, על מנהיגים, מורים והורים, הדבר מצוי בפרט ביחסים שבין בני הזוג, המעירים כל העת על מעשיו ופעולותיו של השני, אך לכשנשאל את המבקר: 'מה אתה מציע לעשות, האם יש לך פתרון?' - שפתיו נאלמות, ואין לו מה למכור! לכן במקום למתוח ביקורת, הבה נתקן את עצמינו. ואת השני נדון לכף זכות... זו הדרך האמתית לתיקון העולם.

"אני מאמין באמונה שלימה, שזאת התורה ניתנת לקיום, לגישום, ולביצוע מלא, בכל מקום ובכל זמן, בכל המערכות החברתיות, הכלכליות והתרבותיות. בכל הנסיבות הטכנולוגיות, ובכל התנאים הפוליטיים". (הגאון הרב יוסף דב הלוי סולובייצ'ק, חמש דרשות).

"בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה" (שמות ג, יב), שאסור ליהודי להתייאש אף פעם ובכל מצב שהוא, קשה ככל שיהיה. אותם רגעים בלתי נשכחים על שפת הים, לימדו את כלל ישראל כי דווקא במקום המסוכן ביותר ובתחושה הקשה ביותר, קורים נסים גדולים למעלה מדרך הטבע והופכים את המצב כולו מדין לרחמים ומעז יצא מתוק.

בית שבו יש תשומת לב רבה לענייני הביגוד, או לאכילה ומותרות, וכיוצא בזה, יותר מאשר לעניינים שבמוסר – אזי הילדים הגדלים בבית זה יהיו סבורים שהבגד והמעמד החומרי הוא קנה-המידה לכבודו של האדם. כהנה וכהנה דוגמאות של אי-צדק מוסרי עשויות להתגלות לעיני הילד בבית הוריו, והשפעתם מזיקה מאד.

בספר "אמונה ובטחון" נאמר כי "האמונה בבחינת הלכה והביטחון בבחינת מעשה". כלומר, הביטחון הוא הביטוי המעשי של האמונה. האמונה עצמה היא כוח נפשי שבאמצעותו אנו מתנהלים בחיים היומיום", מכוחות הנפש שאי אפשר לחיות בלעדיהם" ("עלי שור" ח"א, ק)

בעת שנושאים הס"ת לבימה וכן בחזרה לארון הקודש, חייבים לעמוד לפנייה עד שתתכסה מעיניו או עד שיגיענו המוליכה למקומה (מ"ב סי' קמ"ו סקי"ז) והוא חיוב מדאורייתא הנלמד מק"ו ש'אם מפני לומדיה עומדים, מפניה לא כל שכן (עמק ברכה הל' כבוד ס"ת עמ' מ"ב, אג"מ או"ח ח"ה סי' ל"ח אות א') ואפילו כשאחד באמצע הלימוד צריך לעמוד בפניה בשעה שנושאים ס"ת (יד אליהו הובא בפתח"ת יו"ד סי' רמ"ב סק"ג).

בקבלה כתוב שכל מחשבה, דיבור ומעשה שלנו בורא מלאך אז איזה מלאך? טוב או רע? מה שיוצא מאתנו – זה מה שחוזר אלינו.

דוד המלך כותב בתהילים: 'וישגב אביון מעוני' (כאשר מאן דהו יוצא מעניותו ומצליח, אזי)
'וישם כצאן משפחות' (מיד מקבל הרבה קרובי משפחה שרוצים חלק מן העוגה)

דוד המלך מדריך: אל תהיו כסוס! אל תחיה את החיים סתם כך בלי להתבונן ולראות רק מה
מסביבך. תרים את הראש, תבדוק, תתבונן ותבין... תבין שיש הרבה דברים שבלי להתבונן לא
תגיע אליהם לעולם.